WIKIPEDIA

Lombardisch

Lombardisch (Lumbard/Lumbaart)	
Gesproken in	Italië (Lombardije, Piëmont) Zwitserland (Ticino, Graubünden)
Vitaliteit	*Definitively endangered*
Sprekers	3.500.000
Taalfamilie	Indo-Europees ▪ Italisch ▪ Romaans ▪ Italo-Westelijk ▪ Gallo-Romaans ▪ Gallo-Italiaans ▪ **Lombardisch**
Taalcodes	
ISO 639-2	roa
ISO 639-3	lmo

Verspreidingsgebied van het Lombardisch

Portaal Taal

Met de term **Lombardisch** wordt een groep dialecten bedoeld, die voornamelijk in het zuiden van Zwitserland (Tessin en Graubünden) en in het noorden van Italië (Lombardije en Piëmont) gesproken wordt.

Het is een streektaal die door een minderheid gesproken wordt en die aan het verdwijnen is. Zowel Ethnologue als de UNESCO erkennen het Lombardisch als een afzonderlijke taal en niet als dialect. Soms wordt het als een Italiaans dialect beschouwd, maar het wijkt sterk af van de Italiaanse standaardtaal en behoort ook tot een andere tak van de Romaanse taalgroep. Het gesproken Lombardisch is een Gallo-Romaanse taal en als zodanig meer verwant met bijvoorbeeld het Frans. Voor schriftelijke documenten gebruikten Lombardisch sprekenden vroeger vaak het Toscaans, dat de basis is van het moderne Italiaans.

De Lombardisch sprekenden en Italiaanstaligen begrijpen elkaar niet, terwijl ook de sprekers van de verschillende varianten van het Lombardisch elkaar soms maar met moeite begrijpen.

De taal laat zich grofweg in drie varianten verdelen:

- De **Westlombardische** groep (gesproken in Tessin, Milaan, Varese, Como en Lecco)
- Het **Oostlombardisch** (in Bergamo, Brescia en Crema). De varianten uit Veltlin en Graubünden worden, ondanks veel overeenkomsten met het Westlombardisch, tot de Oostlombardische tak gerekend.
- Het **Zuidlombardisch**, dat gesproken wordt in Cremona en Mantua. Deze variant heeft sterke invloeden uit het dialect van Emilia-Romagna en wordt soms ook als *emiliaans* beschouwd.

Naast deze varianten, die in een min of meer aaneengesloten gebied gesproken worden, zijn er ook hiervan geïsoleerd liggende gebieden waar het Lombardisch gesproken wordt op Sicilië, in Latium (met invloeden van het *romanesco*, het Romeinse dialect) en in Brazilië, waar het elementen uit het Portugees, Italiaans en het dialect van Veneto heeft.

Tot slot zijn er bepaalde beroepsgroepen waarvan het jargon Lombardische elementen bevat. Dit zijn onder meer het Gaì, gesproken door herders in de dalen van Bergamo en het Val Camonica en het Spasell, handelsjargon uit het Valassina.

Meestal worden alleen het West- en het Oostlombardisch als één natuurlijke taal beschouwd, terwijl de andere varianten tot de dialecten gerekend worden.

In Italië wordt het nauwelijks nog gesproken, in de genoemde gebieden in Zwitserland daarentegen is het gebruik nog wijdverbreid en zijn er zelfs nog radio- en televisie-uitzendingen in het Lombardisch.

Bron

Externe links

- Ethnologue (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=lmo)
- Centro di dialettologia e di etnografia del Cantone Ticino (https://web.archive.org/web/20091024142824/http://www.ti.ch/DECS/dcsu/ac/cde/)
- Istituto di dialettologia e di etnografia valtellinese e valchiavennasca (https://web.archive.org/web/20060422040428/http://associazioni.provincia.so.it/idevv/)
- LSI - Lessico dialettale della Svizzera italiana (https://web.archive.org/web/20090422224409/http://www.ti.ch/DECS/dcsu/ac/cde/lessico.asp)
- VSI - Vocabolario dei dialetti della Svizzera italiana (https://web.archive.org/web/20090505175631/http://www.ti.ch/DECS/dcsu/ac/cde/vocabolario.asp)
- DOSI - Documenti orali della Svizzera italiana (https://web.archive.org/web/20091104140122/http://www.ti.ch/DECS/dcsu/ac/cde/dosi.asp)

 Zie de ***Lombardischtalige uitgave*** van Wikipedia.
